

[Türk Asya Stratejik](#) Araştırmalar Merkezi (TASAM) ve Moskova Devlet Üniversitesi [Asya](#) -Afrika Ülkeleri Enstitüsü tarafından düzenlenen İkinci Yuvarlak Masa toplantısı 18 Mayıs Pazartesi günü Rusya'nın başkenti Moskova'da yapıldı.

[TASAM Başkanı Süleyman Şensoy](#) toplantıda yaptığı konuşmada, devletlerin uluslararası ilişkilerdeki rolünün özellikle son 10 yılda "büyük düşüş" yaşadığını belirterek, "Önemi azalıyor mu, hayır. Fakat ilişkilerdeki rolü ivme kaybediyor. İş adamları başta olmak üzere, [sivil](#) toplum kuruluşları, sportif ve kültürel kurumlar, üniversiteler, bunların rolü ilgili ülkeler arasında ne kadar güçlüyse, bu ülkeler arasındaki bağlar da o kadar güçlü oluyor" diye konuştu.

Toplantıda [TASAM Başkanı Süleyman Şensoy](#), T.C. Rusya Federasyonu [TABA](#) Büyükelçisi H. [TABA](#) Başkan Yardımcısı [M](#)

[Türkiye](#) ile Rusya arasındaki ikili ticaret hacminin 35 milyara ulaşmasının, iki ülke arasında birçok sorunun "kapağını dahi açmamaya" neden olduğunu belirten Şensoy, "Bu anlamda Moskova Devlet Üniversitesi ile yapılan bu toplantının da [kamu diplomasisi](#) açısından önemli bir etkinlik olduğuna inanıyorum" dedi.

[TASAM Başkanı Süleyman ŞENSOY](#)

ARTIK ÇOK BİLİNMEYENLİ DENKLEME GÖRE POLİTİKA ÜRETMEK GEREKİYOR

Şensoy, Sovyetler Birliği'nin dağıldığı 1991 yılından 2001 yılına kadar olan sürede dünyada tek süper gücün bulunduğu bir sürecin yaşandığını belirterek, "Fakat bu 10 yıllık süreden sonra özellikle Batıdan Doğuya doğru kayan yeni güç dengelerinin doğduğunu, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonraki bu süreci birçok ülkenin kendisi açısından doğru kullandığını gördük. Rusya'nın da birtakım sorunlarını geride bırakarak bu süre sonunda yeniden dünya sahnesinde yerini almaya başladığını gördük. Bu bize önümüzdeki dönemde tek kutuplu, hatta iki kutuplu bir dünyanın mümkün olmadığını gösteriyor" ifadelerini kullandı. Yeni dönemde bütün ülkelerin dışişleri bakanlıklarının politika üretmede son derece zorlandığı görüşünde olduğunu söyleyen Şensoy, "Çünkü önceden iki bilinmeyenli denkleme göre politika üretirken, şimdi çok bilinmeyenli bir denkleme göre politika üretmeleri gerekiyor" dedi.

BÖLGESEL VE KÜRESEL GÜÇ OLMANIN PARAMETRELERİ AYNIDIR

Rusya'nın önemli bir küresel güç, [Türkiye](#) 'nin de önemli bir bölgesel güç olarak şekillendiğini kaydeden Şensoy, konuşmasını şöyle sürdürdü. "Bölgesel güç olmanın da küresel güç olmanın da parametreleri aşağı yukarı aynıdır. Bu parametrelerden biri bütçe açığı verilmemesi, ikincisi dış ticaret açığı verilmemesi, üçüncüsü borçlanma oranının gayri safi milli hasılaya oranının çok düşük olması, dördüncüsü [savunma](#) sanayinde ülkelerin kendilerine yetebilir olması ve dışarıya mümkün mertebede teknoloji satıyor olabilmesi, beşincisi ilgili ülkenin barışçıl amaçlı

[nükleer](#)

teknolojiye sahip olması, altıncısı gayri safi milli hasılanın rakamsal boyutta dünya ortalamasına yaklaşmış olması ve bu gelir dağılımının adaletli olması. Yedinci ve belki de en önemlisi ülkenin

[sivil](#)

ve askeri anlamda yüksek teknoloji ürünlerine sahip olması. Bu 7 parametrenin üzerine baktığımızda

[Türkiye](#)

ve Rusya'nın belirli eksiklikleri olduğunu görüyoruz. İki ülke olarak dünya sahnesinde yer alabilmek için bu eksiklikleri gidermemiz gerekiyor."

T.C. Moskova Büyükelçisi Halil Akıncı

RUSYA DEVLET BAŞKANI PUTİN GELECEK AY [TÜRKİYE](#) 'DE

[Türkiye](#) 'nin Moskova Büyükelçisi Halil Akıncı ise toplantıda Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in gelecek ay [Türkiye](#) 'yi ziyaret edeceğini söyledi.

Akıncı, yaptığı konuşmada, iki ülke ilişkilerinin tarihi ve günümüzdeki durumuyla ilgili değerlendirmelerde bulundu. [Türkiye](#) ile Rusya arasında 1939 ile 1965 yılları arasında tek bir üst düzey ziyaret olmadığına dikkati çeken Akıncı, şunları söyledi:

"Milli mücadelemizin başarısında Rusya'nın önemli katkısı var. 1936'ya kadar ilişkilerimiz gayet samimi bir şekilde gelişti. 1960'lara kadar tek olan birinci [kalkınma](#) planında Rusların katkısı büyük oldu. Ancak 1939-1965 yılları arasında ilişkilerin tersi bir yöne döndüğünü ve iki ülke arasında tek bir üst düzey ziyaret yapılmadığını görüyoruz. İki ülke arasında 1965 yılında önce ekonomik ilişkiler yavaş yavaş gelişmiş, ardından da yavaş yavaş siyasi ilişkilere geçilmiştir. 1977-78'de imzalanan siyasi belge bir dönüm noktası oluşturmuş ve iki ülke ilişkileri sürekli gelişmeye başlamıştır." Büyükelçi Akıncı, 1939-1965 yılları arasında tek bir üst düzey ziyaret olmamasına rağmen, özellikle Başbakan

[Recep Tayyip Erdoğan](#)

ve Rusya Başbakanı Vladimir Putin'in son 5 yılda 8 kez bir araya geldiklerini belirterek, "Putin, önümüzdeki ay

[Türkiye](#)

'yi ziyaret edecek. Öteki ziyaretleri saymıyorum bile. Cumhurbaşkanımız Şubat ayında Rusya'ya geldi ve bu yüksek seviyedeki ziyaretlerin, algılamaların değişmesinde büyük etkisi var" dedi.

TÜRK-RUS İLİŞKİLERİNİN BOZULMASI STALİN'LE BAŞLADI

[TASAM Başkanı](#) Yardımcısı emekli Büyükelçi Murat Bilhan da yaptığı konuşmada, [Türk](#) iye ile Rusya arasında son 85 yıldır bir savaş olmadığına dikkati çekerek, "Bu önemli bir dönem. Bu dönemin içinde iniş ve çıkışlar var. çıkış dönemi hakikaten takdir edici bir dönem. Lenin'in

[Türk](#)

bağımsızlık savaşına yaptığı katkı, bu bağımsızlık savaşının başarısında önemli bir faktör. Rus

[iç](#) savaşında Beyaz Ruslar dediğimiz, kızıklar ve beyazlar arasındaki savaştan kaçan beyaz Rusların yaklaşık 145 bini Çanakkale'ye yerleştirildi" dedi. Bilhan, 1945 yılının iki ülke ilişkilerinde çok kötü bir dönemi oluşturduğunu belirterek, "

[Türk](#)

-Rus ilişkilerinin bozulması Stalin politikalarıyla başladı. Stalin, tarih kayıtlarımıza göre

[Türk](#)

iyeden toprak istedi" dedi.

Stalin'in [Türk](#) iye'yi İkinci Dünya Savaşında kendisine yardım etmediği ve yardım edilmesine izin vermediği için cezalandırmak istediğini belirten Bilhan, "Boğazlarda ortak kontrol istedi.

[Türk](#)

toprakları üzerinde ortak kontrol istedi. Buna

[Türk](#)

ie'nin tahammül etmesi mümkün değil.

[Türk](#)

Dışişleri Bakanı Rusya'ya gelip geleneksel

[Türk](#)

-Rus Dostluk ve İşbirliği anlaşmasının uzatılmasını talep ettiğinde Rusya reddettiği için anlaşma iptal edildi. Bu dönem karanlık bir dönem. Ondan sonra

[Türk](#)

-Rus ilişkilerinde iniş ve ters gidiş başladı" diye konuştu

Toplantıda (soldan sağa) [TASAM Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Valtal](#) ,
[TASAM Başkanı](#)
[Süleyman Şensoy](#)
[TASAM](#)

[Türkiye](#) 'nin bu gelişme üzerine [soğuk savaş](#) döneminde Rusya ile karşı kamplarda yer aldığı ifade eden Bilhan, "Aslında Rusya'nın bu politikası olmasaydı,

[Türkiye](#)

belki de Batının kucağına bu kadar itilmemiş olacaktı. Çünkü

[Türkiye](#)

savunmasını Batı ittifakında aramak ve bulmak durumunda kaldı. Çünkü kendi başına kendisini savunacak durumda değildi" dedi. Toplantıda ayrıca, Rusya Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü uzmanı Dr. İnassa İvanova, "

[Türkiye](#)

'nin

[Orta Doğu](#)

Politikası",

[Asya](#)

-Afrika Ülkeleri Enstitüsünden Prof. Dr. Jibek Sızdıkova, "Rus-Türk ilişkilerinde Orta

[Asya](#)

Faktörü", Burdur Valisi İbrahim Özçimen, "2009 Penceresinden Türkiye-Rusya Komşuluğunun Geleceği",

[TASAM](#)

[Yönetim](#)

Kurulu üyesi Prof. Dr. Vural

[Altın](#)

, "Aynada Daha Dengeli Bir Ortaklık Arayışı", Rusya Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü'nden Prof. Dr. Natalya Ulçenko, "

[Enerji](#)

alanında Türk-Rus İşbirliği", Prof. Dr. Aleksandır Akimov, "Tarım Alanında Türk-Rus İşbirliği Perspektifi", Prof. Vitaliy Melyantsev, " Küresel Mali Krizin öncesinde Batı ve Doğu ülkeleri ile Rusya'nın ekonomik potansiyellerinin karşılaştırmalı değerlendirmesi" ve Doç. Dr. Liana Matatunina da "Küresel Mali Kriz Koşullarında Oluşan Piyasalar" konularında görüşlerini dile getirdiler.

19 Kasım 2008 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen birinci [Türkiye](#) - Rusya Yuvarlak Masa Toplantısı haberi için lütfen

[TIKLAYINIZ](#)

RUSYA VE [TÜRKİYE](#) : ORTAKLIK STRATEJİSİ YUVARLAK MASA TOPLANTISI

(18 Mayıs 2009, Pazartesi)

Yer: Rusya Devlet Kütüphanesi, Doğu Edebiyatları Merkezi

PROGRAM

I.Oturum: (10:00-14:00)

Açılış Konuşmaları:

Asya-Afrika Ülkeleri Enstitüsü Direktörü Prof. M. Meyer

[Türkiye](#) Cumhuriyeti Moskova Büyükelçisi Sayın Halil Akıncı

[TASAM Başkanı](#) Sayın [Süleyman Şensoy](#) - Değişen Uluslararası Sistemde Rusya ve [Türkiy](#)

[e](#) 'nin

Rolü

Dr. Aleksandr Skakov (Rusya [Stratejik](#) Araştırmalar Enstitüsü) - [Türkiye](#) ve Rusya'nın Kafkasya'ya yönelik dış politikasındaki başlıca ilkeler
Kahve Arası: 11.30-11.45

II.Oturum: (11.45-14.00)

[TASAM](#) Başkan Yardımcısı E. Büyükelçi Sayın Murat Bilhan - [Türkiye](#) ve Rusya; Benzerlikler ve Farklılıklar; Örtüşen ve Ayrışan Çıkarlar

Dr. İnessa İvanova (RF Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü)

Prof. Dr. Jibek Sızdıkova ([Asya](#) -Afrika Ülkeleri Enstitüsü) - Rus-Türk İlişkilerinde Orta [Asya](#) Faktörü

III. Oturum: (15.00-17.30)

Burdur Valisi Sayın İbrahim Özçimen - 2009 Penceresinden Türkiye-Rusya Komşuluğunun Geleceği

[TASAM](#) [Yönetim](#) Kurulu Üyesi Prof. Dr. Vural [Altın](#) - Aynada Daha Dengeli Bir Ortaklık Arayışı

Prof. Dr. Natalya Ulçenko (RF Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü) - [Enerji](#) Alanında Rus-Türk İşbirliği

Prof.Dr. Aleksandr Akimov (RF Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü) - Tarım Alanında Türk-Rus İşbirliği Perspektifi

Prof. Dr. Vitali Melyantsev ([Asya-Afrika Ülkeleri](#) Enstitüsü) - Küresel Mali Krizin öncesinde Batı ve Doğu ülkeleri ile Rusya'nın ekonomik potansiyellerinin karşılaştırmalı değerlendirmesi

Doç. Dr. Liana Matatunina ([Asya-Afrika Ülkeleri](#) Enstitüsü) - Küresel Mali Kriz Koşullarında Oluşan Piyasalar